

PÜSPÖKLEXIKON 1804–1918
Textológiai munkálatok
(Összegzés)

A 2020-ban megjelent német nyelvű *Bischofslexikon* magyar változatának elkészítése hosszú folyamat volt. A főszerkesztő, RUPERT KLIEBER professzor, munkatársai és tanítványai közreműködésével, újraírta vagy kiegészítette és átszerkesztette a lexikon eredetileg többnyire magyar nyelven írt, majd németre fordított szócikkeit. A munkálatok során a biogramokat újabb levéltári és sajtóforrásokkal, esetenként új szakirodalommal egészítették ki, az eredeti szerzői szövegeket tömörítették és egységes szempontrendszer szerint átstrukturálták.

Tekintettel a változás mértékére, a német nyelvű kötet megjelenése után nyilvánvalóvá vált, hogy a magyar kiadás elkészítéséhez a legegyszerűbb eljárás a német nyelvű szócikkek visszafordítása magyarra. Ehhez az esetek egy részében támpontul szolgáltak az eredeti magyar nyelvű szócikkek. Kizárólag német nyelven álltak rendelkezésre a felvidéki főpásztorok (Besztercebánya, Nyitra, Kassa, Rozsnyó, Szepes, Munkács, Eperjes) életrajza, valamint néhány esztergomi biogramm. SZIRTES ZSÓFIA fordítási munkálatai az életrajzokra, valamint a felvidéki egyházmegye-történeti bevezetőkre terjedtek ki. A nyelvi lektorálási munkát FORGÓ ANDRÁS végezte el. A Fraknói Kutatócsoport keretében végzett és finanszírozott munkát TUSOR PÉTER koordinálta.

A fordítás mellett további feladatot jelentett az eredeti szerzői és a szerkesztett német nyelvű szövegek összevetése. Szükséges volt a hosszas szerkesztői munkálatok során bekerült hibák és tartalmi félreértések azonosítása a szerzőkkel együttműködésben, majd az adatszerű hibákról (például dátumok, számok, tulajdonnevek, tévesen beazonosított Kárpát-medencei helységek [!]) egyházmegyenként hibajegyzék összeállítása. Tehát a fordítási munkálatokkal párhuzamosan folyt a szövegváltozatok összevetése, majd ezt követték a szerzőkkel történő egyeztetések és a hibajegyzék összeállítása és folyamatos frissítése.

Bár a szócikkek többsége követi a főszerkesztő eredeti koncepcióját (és ennek megfelelően egy kisebb módosításokat, javításokat tartalmazó fordítással van dolgunk), néhány kivételes esetben erőteljesebben érvényesült a szerző álláspontja.

A textológiai munka egyes fázisainak szövegváltozatai a fontosabb változtatások feltüntetésével *word*-formátumban rendelkezésre állnak a Fraknói Kcs. digitális kéziratgyűjteményében.